

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet over herkeuringen van voertuigen door erkende keurders bij erkende herstellere in het kader van een proefproject
- Principiële goedkeuring

Met het voorontwerp van decreet wordt een proefproject opgezet waarbinnen het mogelijk is om (bepaalde) herkeuringen te laten uitvoeren door erkende keurders bij erkende herstellere in plaats van bij een keuringsinstelling.

Er wordt voorzien in een proefproject met een duurtijd van 5 jaar, met de mogelijkheid om met 5 jaar te verlengen bij een positieve evaluatie.

Het voorontwerp van decreet voorziet de nodige rechtsgronden voor het proefproject en de bijhorende gegevensverwerking. Het regelt alle noodzakelijke aspecten en geeft delegaties aan de Vlaamse Regering om het proefproject verder vorm te geven door voor diverse aspecten de nadere modaliteiten te bepalen.

Zo zal de Vlaamse Regering in een verder uitvoeringsbesluit beslissen over welke herkeuringen binnen het proefproject mogelijk zijn, de erkenningsvoorwaarden voor de erkende herstellere en keurders uitwerken, bepalingen van toezicht en handhaving opnemen, regels en beoordelingscriteria voor de evaluatie en verlenging van het proefproject vastleggen ...

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit decreet heeft binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken betrekking op het beleidsveld "weginfrastructuur en wegenbeleid".

Het valt binnen de bevoegdheid die de gewesten hebben inzake het verkeersveiligheidsbeleid, krachtens artikel 6, §1, XII, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der

instellingen, voor *“het toezicht op de naleving van de technische federale voorschriften voor voertuigen met het oog op hun inverkeerstelling en de technische keuring van voertuigen die op de weg rijden in toepassing van de federale normen, met dien verstande dat de natuurlijke en rechtspersonen gevestigd in een gewest vrij zijn om hun voertuig te laten controleren in een centrum voor technische keuring dat in een ander gewest is gelegen”*.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/231 van 9 juni 2023.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 12 juni 2023.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op ... (datum).

De Vlaamse Minister, bevoegd voor de bestuurszaken, heeft (zijn akkoord gegeven) op 12 juli 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Dit voorontwerp van decreet beoogt een rechtsgrond te creëren voor een proefproject waarbij de herkeuringen die noodzakelijk zijn na een periodieke of niet-periodieke keuring van een voertuig ook plaats kunnen vinden bij een erkende hersteller mits ze uitgevoerd worden door een erkende keurder.

Herkeuringen na een keuring voor verkoop (tweedehandskeuring) of bij een eerste keuring voor bedrijfsvoertuigen zullen expliciet niet meegenomen worden in de scope van het proefproject. In het uitvoeringsbesluit zullen de concrete modaliteiten voor de herkeuring door erkende keurders bij erkende herstellende vastgelegd worden. Het voorliggende ontwerp van decreet bepaalt het kader.

2. Met de 6de staatshervorming werden de gewesten bevoegd voor *“de technische keuring van voertuigen die op de weg rijden in toepassing van de federale normen, met dien verstande dat de natuurlijke en rechtspersonen gevestigd in een gewest vrij zijn om hun voertuig te laten controleren in een centrum voor technische keuring dat in een ander gewest is gelegen”* (art. 25 van de bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming).

De bestaande regelgeving omtrent de technische keuring is voor het overgrote deel nog vervat in een voor de 6de staatshervorming tot stand gebracht (en sindsdien deels aangepast) regelgevend kader in omzetting van het Europees kader.

Binnen dit kader zijn 6 instellingen erkend voor het uitvoeren van alle controles van technische keuring (volledige keuringen en gedeeltelijke keuringen waaronder de “herkeuringen”).

3. Bij vaststelling van bepaalde gebreken wordt een keuringsbewijs met beperkte geldigheid uitgereikt en is een “herkeuring” aan de orde. Conform de bestaande regelgeving dient dergelijke herkeuring te gebeuren in hetzelfde keuringsstation of controlecentrum als waar de volledige keuring heeft plaats gevonden.

Met dit voorontwerp van decreet wordt – onder de vorm van een proefproject – de mogelijkheid voorzien om herkeuringen ook bij erkende herstellere in plaats van bij de erkende instellingen van technische keuring en door erkende keurders in plaats van door de personeelsleden-controleur van de erkende instellingen van technische keuring te laten plaatsvinden.

4. Hiermee wordt, zonder over te gaan tot een volledige herziening van het reglementair kader en de organisatie van de technische keuring, getracht mee een antwoord te bieden op het capaciteitsprobleem dat zich momenteel stelt binnen de keuring.

We kiezen er voor om dit initiatief onder vorm van een proefproject op te starten om zo inzicht te krijgen in de interesse, haalbaarheid en mogelijkheden van de sector van herstellere.

De evaluatie van dit proefproject en de ervaringen die hieruit voortvloeien zullen samen met de lopende benchmark (die afgerond zal worden tegen de zomer van 2023) de nodige input geven voor mogelijke scenario's voor een toekomstige grondige hervorming en mogelijks (verdere) liberalisering van de technische keuring.

5. Door verschillende factoren (stijgende tendens aantal keuringen, personeelsuitval en – tekorten, een te beperkte capaciteit ...) die elkaar versterken, is er sinds enige tijd binnen de technische keuring een toenemend spanningsveld tussen vraag en aanbod, zowel voor klanten die zich op afspraak aanbieden als voor klanten die zich vrij aanbieden. Dit leidt tot oplopende wachttijden en de bijhorende verzuchtingen van de burger. De erkende keuringsinstellingen slagen er, binnen het huidige reglementair kader, onvoldoende is om hier een passend antwoord op te bieden.

Met het voorontwerp van decreet wordt nu in het noodzakelijk kader voorzien voor een proefproject wat betreft de herkeuringen om zodoende de capaciteit te verhogen en een eerste antwoord te bieden op de problemen. Dit past ook binnen een bredere oefening waarbij getracht wordt om de keuring zelf te optimaliseren en het aantal onnodige keuringen te verminderen en vanuit het oogpunt van klantgerichtheid bepaalde herkeuringen te vereenvoudigen opdat de herstelling en de herkeuring in één beweging kan gebeuren.

6. Voor een dergelijk proefproject moeten een decreet en uitvoeringsbesluit(en) worden opgemaakt.

Met dit voorontwerp van decreet wordt een rechtsgrond voorzien voor het uitvoeren van herkeuringen door erkende keurders bij erkende herstellere en de bijhorende gegevensverwerking.

Het regelt daarbij alle noodzakelijke aspecten, zowel vanuit het oogpunt van Richtlijn 2014/45, als vanuit een gelijkheidsbeginsel met de bestaande erkende instellingen.

Ook voorziet het in een delegatie aan de Vlaamse Regering om het proefproject verder vorm te geven door onder andere te bepalen welke herkeuringen gevat zijn, door erkenningsvoorwaarden en – procedures voor erkende herstellere en erkende keurders te bepalen, door verder invulling te geven aan de wijze van evaluatie, door regels te bepalen voor het toezicht en de controle, ...

7. Het huidig erkenningskader voor instellingen van technische keuring is een complex en vrij gesloten kader dat daarenboven belangrijke basisinvesteringen vereist van een kandidaat erkende instelling om te kunnen voldoen aan het erkenningskader en zodoende volledige keuringen te kunnen uitvoeren. Dit maakt dat de sector van technische keuring sedert jaren een vrij gesloten en weinig vraagvolgende sector is.

Om toch op korte termijn mee een antwoord te kunnen bieden aan de sedert enige tijd bestaande capaciteitsproblemen worden een aantal controles van technische keuring (i.c. bepaalde herkeuringen, zoals omschreven in art. 3 van het ontwerp van decreet) ook mogelijk gemaakt buiten de locaties en zonder toedoen van de erkende instellingen.

Door bepaalde herkeuringen mogelijk te maken buiten de bestaande erkende instellingen wordt immers verwacht dat er bij de erkende instellingen capaciteit vrij komt om, in een betere afstemming op de vraag, in te zetten op de resterende keuringsactiviteiten.

Voor de burger (klant) moet dit een snellere dienstverlening opleveren zowel bij de keuring (meer capaciteit, dus meer afspraakmogelijkheden en een minder lange wachtrij) als bij de herkeuring (twee diensten, namelijk herstel en herkeuring, mogelijk maken op één locatie en/of binnen één tijdsbestek).

De Vlaamse Regering zal nog nader bepalen welke herkeuringen deel uitmaken van het proefproject.

In eerste instantie gaat de voorkeur naar de herkeuringen waarvoor geen meettoestellen nodig zijn zodat de hersteller zich niet moet bekommeren om de investering, het onderhoud, de ijking en de kalibratie van dergelijke toestellen. Het gaat over onder andere over gebreken aan banden, spiegels, lichten (met uitzondering van dimlichtkoplampen, zie verder), ruiten ... Het gaat jaarlijks over ruim 600.000 afkeuren.

Daarnaast is het mogelijk dat ook herkeuringen waarvoor wel meettoestellen nodig zijn, onder het proefproject zullen vallen. Zo dient bijvoorbeeld de afstelling van de dimlichtkoplampen, met jaarlijks ruim 178.000 afkeuren, ook door herstellere te kunnen worden uitgevoerd.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Een afzonderlijke toelichting van de verschillende artikelen is niet opportuun. Hiervoor kan worden verwezen naar de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De budgettaire impact hangt in grote mate af van het aantal herstellere die zullen deelnemen aan het proefproject en van het aantal herkeuringen dat bij die erkende herstellere zal worden uitgevoerd. Langs de kant van de garagesector is er wel interesse in dit initiatief, echter is het afwachten hoe de sector uiteindelijk zal reageren.

Op dit moment kan geen uitsluitel worden gegeven over het totaal aantal herstellere dat effectief in het proefproject zal stappen, noch over het aantal herkeuringen.

Er wordt verwacht dat deze aantallen in de loop van het proefproject gradueel zullen toenemen.

De erkende keuringsondernemingen realiseren jaarlijks ongeveer 700.000 herkeuringen. Een eerste inschatting is dat hiervan ongeveer 300.000 herkeuringen bij erkende herstellere zullen worden uitgevoerd.

Inkomsten voor het departement MOW en het verkeersveiligheidsfonds

De erkende hersteller dient een vergoeding van 10 euro per uitgereikt keuringsbewijs te betalen aan het verkeersveiligheidsfonds. Op basis van de eerste inschatting van 300.000 uitgereikte keuringsbewijzen komt dit jaarlijks neer op 3 miljoen euro. Dit bedrag is onderworpen aan een jaarlijkse indexering.

Het voorontwerp van decreet voorziet in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om te bepalen dat het departement een retributie kan vragen voor het behandelen van een erkenningsdossier van een hersteller of een keurder.

Door de verschuiving van een aantal herkeuringen naar de herstellende zullen de erkende keuringsinstellingen zoals opgenomen in het koninklijk besluit van 23 december 1994 hun omzet zien verminderen. Op basis van de verwachte 300.000 minder herkeuringen zal de omzetzaling ongeveer 4,6 miljoen euro bedragen, zijnde 2,3% van de totale omzet.

Dit betekent dat de afdrachten van de erkende keuringsinstellingen naar het verkeersveiligheidsfonds evenredig met 2,3% zullen verminderen, wat neerkomt op een vermindering van 500.000 euro.

Het verkeersveiligheidsfonds zal de verminderde afdrachten van de erkende keuringsinstellingen kunnen compenseren met de extra middelen die voortvloeien uit de vergoeding die de erkende herstellende betalen per uitgereikt keuringsbewijs.

Meerkosten voor het departement MOW

Het departement zal een IT-systeem moeten opzetten, met inbegrip van gegevensbanken, voor onder meer de controle, het toezicht en de erkenning van de herstellende en keurders. Dit systeem zal ook de vereiste gegevensuitwisseling met de andere stakeholders mogelijk maken. Er zal de vereiste aandacht geschonken worden aan de gegevensbescherming. De investering die voor het IT-systeem vereist is zal significant zijn. Deze post wordt geschat op een eenmalige investering van 2,25 miljoen euro (verspreid over twee jaren) en een jaarlijkse terugkerende kost van 165.000 euro.

De extra personeelskosten zijn terug te vinden onder punt C "impact op het personeel van de Vlaamse overheid".

De meerkosten zullen worden opgevangen binnen de budgetten van het Vlaamse Verkeersveiligheidsfonds, waarvan de inkomsten worden verwacht te stijgen met ca. 2,5 mio. euro per jaar. De IT-kosten zullen rechtstreeks aangerekend worden op het Vlaams Verkeersveiligheidsfonds. De personeelskost wordt aangerekend op de loonkredieten van het departement MOW. Om dit te financieren wordt voorgesteld om het drempelbedrag vanaf hetwelke de ontvangsten uit verkeersboetes worden aangerekend op de algemene ontvangsten (MBO-9MHHANA-OW) (te verlagen (met een hogere spijzing van de algemene middelen tot gevolg) en dit bedrag tegelijkertijd bij te stellen op de lonen. Daar de implementatie pas voorzien is uiterlijk begin 2025 dient dit meegenomen te worden in de BO2025.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 12 juni 2023. Het begrotingsakkoord is vereist.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voor de bepaling van de impact op het personeel wordt uitgegaan van een raming waarbij op kruissnelheid 300.000 herkeuringen per jaar gebeuren door 300 herstellende, erkend voor het uitvoeren van herkeuringen. Daarbij wordt ingeschat dat er 400 keurders door de overheid gecertificeerd worden om de handelingen van herkeuring uit te voeren.

Volgende capaciteit wordt noodzakelijk geacht om vanuit DMOW te kunnen instaan voor de erkenning, certificering en het toezicht daarop, maar ook op het toezicht van de herkeuringen zelf:

- behandelen van de erkenningen van de herstellende en keurders, het toezicht, de handhaving, vragen-en klachtbehandeling en opvolging contactpunt: 1 VTE per 300 herstellende en 1 VTE per 400 keurders;
Gelet op bovenstaande is hiervoor dus een capaciteit van 2 VTE noodzakelijk
- uitvoeren van de inspecties bij de erkende herstellende (voor initiële erkenning en 6 keer per jaar ter plaatse): 1 VTE per 100 erkende herstellende;
Gelet op bovenstaande is hiervoor dus een capaciteit van 3 VTE noodzakelijk

Het totaal aantal benodigde VTE komt zo uit op 5 in eerste instantie. Na evaluatie en indien blijkt dat er meer herstellende en keurders meestappen in dit systeem, kan dit aantal op termijn uitgebreid worden en zal dit worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Het personeel dat voor de bijkomende taken nodig is dient graad B111 te hebben en op basis van de contractuele wervingskost van 57.321 euro staat dit voor een totaal kost van 286.605 EUR per jaar.

Deze bijkomende aanwervingen worden binnen de vrijstelling van personeelsbesparing op basis van de afspraken van 9 september 2022 (VR 2022 0909 MED.0324/1) meegenomen. De compensatie zal gerealiseerd worden op het Vlaams Verkeersveiligheidsfonds door een verlaging van het bedrag vanaf hetwelke de ontvangsten uit verkeersboetes worden aangerekend op de algemene ontvangsten (MBO-9MHHANA-OW).

Op basis van het akkoord van de minister bevoegd voor Bestuurszaken is de impact op het personeel aangepast en is ervoor gekozen om deze in lijn te brengen met de door de Vlaamse Regering voorziene afwijking van de personeelsbesparing (de eerder aangehaalde mededeling van 9 september 2022).

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- a. personeel: het voorstel heeft geen weerslag op het gebied van personeelsinzet;
- b. werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven;
- c. investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- d. ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten;
- e. conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Over het voorontwerp van decreet zal het advies worden ingewonnen van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA), de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) en de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC). Vervolgens zal er een tweede principiële goedkeuring gevraagd worden alvorens advies aan de Raad van State te vragen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over herkeuringen van voertuigen door erkende keurders bij erkende herstellere in het kader van een proefproject en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare werken

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA);

2.2. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA);

2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC);

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- het voorontwerp van decreet over herkeuringen van voertuigen door erkende keurders bij erkende herstellere in het kader van een proefproject;
- de bijbehorende memorie van toelichting;
- advies IF dd. 12/06/2023;
- begrotingsakkoord dd. XX/XX/2023;
- akkoord bestuurszaken dd. 12/07/2023.